

Ukraine as well as the practical experience of making the decision about the amalgamation of the materials in criminal proceedings the conclusion is drawn that the investigation and examination of all crimes committed by one person within one proceeding should be abided by the general rule since this will allow a proper assessment of social danger of this person and to avoid duplication of investigative and other procedural actions.

The feasibility of the amalgamation of materials in pretrial investigation without a suspect but with reasonable grounds to believe that criminal offenses that are investigated are committed by one (or more) person(s) is proven. It is asserted that the amalgamation of the proceedings of unsolved cases could provide additional possibilities to determine person who committed these crimes, to expand the evidence base, and to identify patterns of committed crimes.

Key words: *the amalgamation of the materials in criminal proceedings, necessity, reasonable grounds.*

Стаття надійшла 2 березня 2016 р.

УДК 343.125(477)

**А. Я. Хитра,
А. В. Ратнова**

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ДОМАШНЬОГО АРЕШТУ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Розглянуто поняття, суть та основні проблемні питання, що виникають під час виконання домашнього арешту як запобіжного заходу в кримінальному судочинстві. З огляду на аналіз домашнього арешту порушено проблему неоднакової практики його застосування. Також проаналізовано основні позитивні та негативні сторони цього запобіжного заходу та надано рекомендації для його вдосконалення. Зроблено пропозицію про необхідність створення окремої бази даних щодо обліку осіб, до яких застосовано домашній арешт.

Ключові слова: *запобіжні заходи, домашній арешт, ухвала суду, слідчий суддя, підозрюваний (обвинувачений).*

Постановка проблеми. Проблеми, що виникають на практиці під час застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту, дещо відрізняються у кожному підрозділі органу Національної поліції та багато в чому залежать від місця їхнього розташування, рівня взаємодії слідчого судді, суду, слідчого та інших працівників, на яких покладено виконання такої ухвали та інших причин. Окрім того,

негативно впливають на ефективність застосування цього запобіжного заходу такі чинники, як низьке матеріально-технічне забезпечення та мала кількість відповідних фахівців, які могли б здійснювати цей контроль. Тому, означена проблематика є актуальною та потребує дослідження для дійсної реалізації основних завдань усіх заходів примусу – подолання негативних обставин, які перешкоджають вирішенню завдань кримінального судочинства, та забезпечення виконання рішень органів досудового розслідування та суду, а також забезпечення ефективності кримінального провадження.

Стан дослідження. Характеризуючи стан наукової розробки дослідження запобіжних заходів та домашнього арешту, зокрема можна виокремити праці таких науковців: Ю. П. Аленіна, В. Г. Гончаренка, Ю. М. Грошевого, П. І. Люблінського, В. Т. Маляренка, В. Т. Нора, І. Л. Петрухіна, В. В. Сташиса, М. С. Строговича, Н. В. Ткачової, Л. Д. Удалової та інших. Здебільшого ці науковці досліджували лише загальні категорії для всіх запобіжних заходів (поняття, специфічні властивості, підстави застосування), здійснювали загальний аналіз і не вирішили існуючої проблеми правової регламентації домашнього арешту, оскільки не надавали конкретних пропозицій щодо вдосконалення практики його застосування. І. Л. Дідюк, Ю. Д. Москалюк, І. Л. Невзоров більш ширше розглядали проблеми під час застосування та виконання домашнього арешту, проте їхні думки на цю тему мають радше теоретичний, а не практичний характер.

Метою статті є аналіз та дослідження нормативно-правових актів, що регламентують порядок виконання органами Національної поліції України ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту, аналіз основних проблем, що виникають на практиці під час виконання та пошук можливих шляхів їх усунення.

Виклад основних положень. Поняття домашнього арешту на сучасному етапі в Україні з'явилося з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) 2012 року, однак на практиці систематично виникають проблеми під час виконання органами Національної поліції ухвал про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту.

Домашній арешт як запобіжний захід має низку переваг. Особа усвідомлює невідворотність покарання, домашній арешт надає можливість підозрюваному, обвинуваченому зберегти соціальні та сімейні зв'язки, а в деяких випадках і продовжити працювати й забезпечувати свою родину. Особливо актуальним це є у разі, коли підозрюваний або обвинувачений є єдиним годувальником у родині. З психологічного

погляду домашній арешт для особи, до якої він застосовується, та членів її сім'ї є менш стресовим і психологічно травмуючим запобіжним заходом, оскільки підозрюваний, обвинувачений проживатиме в звичній для себе обстановці, без заборони на спілкування з родиною (що є дуже важливим, зокрема у разі наявності в родині малолітніх дітей або осіб, які потребують стороннього догляду), заняття спортом, користування мультимедійною технікою та звичними для себе зручностями щоденного життя тощо [1].

З іншого боку, ще під час прийняття нового КПК України висловлювалися занепокоєння щодо ефективності та доцільності введення такого запобіжного заходу до кримінального процесуального законодавства. Зокрема як було зазначено у зауваженнях до проекту КПК України (реєстраційний № 9700), підготовлених заступником керівника Апарату Верховної Ради України М. Теплюком: «Введення цього заходу не матиме позитивного ефекту, оскільки і чинний КПК України, і проект містить запобіжні заходи, не пов'язані з позбавленням волі. Якщо ці заходи не спроможні забезпечити належну поведінку підозрюваного, обвинуваченого, то новий захід буде нереальним, оскільки, залишаючи житло на певний період, така особа завжди матиме змогу ухилитися від слідства та суду, перешкодити встановленню істини, продовжувати займатися злочинною діяльністю» [2].

Окрім того, План заходів МВС, спрямованих на реалізацію норм КПК України, затверджений Наказом МВС України від 8 серпня 2012 року № 685, не передбачав підготовки проекту відомчого нормативно-правового акта, яким має бути врегульоване питання щодо порядку виконання ухвали слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту [8, с. 64].

Стан застосування положень КПК України щодо обрання домашнього арешту як запобіжного заходу свідчить про певні проблемні питання, які потребують і практичного, і законодавчого вирішення.

Насамперед це стосується питання щодо застосування домашнього арешту до неповнолітніх, вагітних, осіб із особливими потребами, перебування яких під вартою є небажаним – які страждають на певні хвороби (наприклад, що не підлягають лікуванню), мають на утриманні неповнолітніх дітей, осіб похилого віку.

На думку П. Павлюка, вирішення цих питань із метою однотипного належного виконання слідчими суддями та судами вимог КПК України вбачається у виданні відповідної постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, в якій було б проведено офіційне наукове тлумачення порядку застосування домашнього арешту [9].

Під час направлення обвинувального акта до суду запобіжний захід щодо обвинуваченого є незмінним у межах строку, визначеного ухвалою слідчого судді під час досудового розслідування (для запобіжних заходів у вигляді домашнього арешту та тримання під вартою). За правилами ч. 3 ст. 315 КПК України суд з урахуванням думки інших присутніх учасників підготовчого судового засідання вирішує питання про обрання, доцільність зміни чи скасування заходів забезпечення кримінального провадження, в тому числі запобіжного заходу, обраного обвинуваченому з урахуванням ризиків, визначених ст. 177 КПК України, та обставин кримінального провадження. За відсутності зазначених клопотань від сторін кримінального провадження застосування заходів забезпечення кримінального провадження, обраних під час досудового розслідування, вважається продовженим (у межах строку, визначеного ухвалою слідчого судді під час досудового розслідування) та, відповідно, обраний запобіжний захід щодо обвинуваченої особи – незмінним. Суд продовжує застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відповідно до порядку, визначеного Главою 18 КПК України, тобто у будь-якому разі суд зобов'язаний з'ясувати наявність та характер ризиків, які обґрунтовують доцільність та правомірність подальшого обмеження прав людини у кримінальному провадженні. Водночас про право вирішення судом самостійно питання щодо продовження строку запобіжного заходу, який має обмежений строк дії (домашній арешт, тримання під вартою), та порядок розгляду цього питання у ст. 315 КПК України не визначені.

За результатами аналізу ухвал про відмову в задоволенні поданих клопотань про домашній арешт встановлено, що основними підставами, з яких слідчими суддями ухвалюються такі рішення, було встановлення під час розгляду клопотання недоведеності прокурором наявності обставин, передбачених пп. 1–3 ч. 1 ст. 194 КПК України, і насамперед недоведеності наявності у кримінальному провадженні ризиків, визначених ст. 177 КПК України.

Проведене узагальнення засвідчило, що під час застосування домашнього арешту слідчі судді загалом дотримуються вимог КПК України. Водночас є порушення слідчими суддями норм КПК України, що стало підставою для скасування судових рішень: недоведеність обґрунтованої підозри у вчиненні підозрюваним кримінального правопорушення та наявності ризиків, передбачених у ст. 177 КПК України; в ухвалях слідчих суддів не завжди зазначається адреса житла, яке забороняється залишати підозрюваному; в ухвалях слідчих суддів не завжди визначається період, у який підозрюваному забороняється залишати житло; в ухвалях слідчих суддів про обрання запобіжного

заходу у вигляді домашнього арешту, в порушення ч. 4 ст. 196 КПК України, не завжди визначається дата закінчення її дії [11].

На органи прокуратури негативно впливає відсутність напрацювання практики належного виконання вимог КПК України під час обрання домашнього арешту, а також вони не завжди можуть обґрунтувати підозру у вчиненні підозрюваним кримінального правопорушення та наявності ризиків, передбачених у ст. 177 КПК України.

До основних проблем щодо виконання органами Національної поліції ухвал слідчого судді, суду про обрання домашнього арешту можна віднести такі: не визначено основні реквізити, які повинна мати ухвала про встановлення домашнього арешту; не передбачено чіткого суб'єкта виконання ухвали щодо обліку підозрюваних, обвинувачених, які перебувають під домашнім арештом; не визначено час проведення контролю за поведінкою підозрюваного, обвинуваченого, який перебуває під домашнім арештом; не визначено періодичність відвідування підозрюваного, обвинуваченого, який перебуває під домашнім арештом; відсутність єдиної бази даних МВС щодо обліку підозрюваних, обвинувачених, які перебувають під домашнім арештом; великий проміжок часу між відправкою судом та отриманням ухвали про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту органом Національної поліції, особливо, коли суд не є місцевим.

На відміну від Кримінально-процесуального кодексу Російської Федерації (далі – КПК РФ), КПК України не містить жодних вказівок щодо змісту такої ухвали, лише в чч. 3, 4 ст. 196 КПК України наголошено, що в такій ухвалі має бути зазначено точну адресу житла, яке підозрюваному, обвинуваченому забороняється залишати, та дату закінчення дії такого запобіжного заходу. Відповідно до ч. 9 ст. 107 КПК РФ у постанові суду про обрання домашнього арешту визначається таке: місце, де перебуватиме підозрюваний або обвинувачений; термін домашнього арешту; час, протягом якого підозрюваному, обвинуваченому дозволено перебувати поза місцем виконання запобіжного заходу; заборони та (або) обмеження установлені щодо підозрюваного або обвинуваченого; місця, які йому дозволено відвідувати [7, с. 179–180].

Ми погоджуємося з думкою Ю. Д. Москалюка, який вважає необхідним доповнити ч. 3 ст. 181 КПК України таким змістом: «Ухвала про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту повинна містити такі відомості: місце перебування підозрюваного, обвинуваченого; строк домашнього арешту; час, протягом якого підозрюваному, обвинуваченому дозволено перебувати поза місцем виконання запобіжного заходу; заборони та (або) обмеження установлені щодо підозрюваного або обвинуваченого; місця, які йому

дозволено відвідувати. В разі необхідності використовувати телефонний зв'язок для виклику швидкої медичної допомоги, співробітників правоохоронних органів, аварійно-рятувальних служб у разі виникнення надзвичайної ситуації, а також для спілкування з контрольним органом, особою, що проводить нагляд» [7, с. 180]. Цей виклад частини статті чітко встановлює та конкретизує всі необхідні реквізити, які необхідно було зазначити в окресленій ухвалі, що було б позитивним уточненням КПК України.

Пунктом 3.1 Інструкції про порядок виконання органами внутрішніх справ України ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту (далі – Інструкція) передбачено, що начальник органу внутрішніх справ при надходженні ухвали слідчого судді, суду щодо підозрюваного, обвинуваченого, який проживає на території обслуговування органу внутрішніх справ, з урахуванням особливостей кримінального провадження визначає підпорядкований структурний підрозділ, яким буде здійснюватися контроль за виконанням підозрюваним, обвинуваченим обов'язків, покладених на нього ухвалою слідчого судді, суду, та невідкладно доручає керівникові визначеного підрозділу поставити на облік підозрюваного, обвинуваченого та забезпечити контроль за його поведінкою.

Поставлення на облік і забезпечення контролю за поведінкою неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого, який перебуває під домашнім арештом, доручається керівнику підрозділу кримінальної міліції у справах дітей органу внутрішніх справ, на території обслуговування якого проживає неповнолітній [4].

Якщо Інструкцією передбачено тільки підрозділ кримінальної міліції у справах дітей органу внутрішніх справ, який забезпечує контроль за поведінкою неповнолітніх, то щодо інших проваджень, начальник органу внутрішніх справ з урахуванням особливостей кримінального провадження визначає підпорядкований структурний підрозділ, що буде здійснювати контроль за виконанням підозрюваним, обвинуваченим обов'язків, покладених на нього ухвалою слідчого судді, суду.

Одні вчені вважають необхідним покласти нагляд за поведінкою підозрюваних, обвинувачених, підданих домашньому арешту, на співробітників поліції, уповноважених безперешкодно відвідувати приміщення, де перебувають заарештовані, а також використовувати електронні засоби контролю. Інші наполягають на доцільності наділення відповідними функціями контролю за виконанням «домашнього

арешту» на судових виконавців Міністерства юстиції України, з чим не погоджується С. І. Макаренко [6, с. 237–238].

Відносна невизначеність суб'єкта, який відповідає за виконання ухвали про обрання домашнього арешту, дає змогу «перекидати» такий контроль з одних осіб на інших, в такому разі неможливо притягнути особу до відповідальності за невиконання службових обов'язків.

Відповідно до реформування структури правоохоронних органів нині служби дільничних інспекторів міліції не існує, тому, на нашу думку, правильно б було закріпити здійснення цього контролю за інспекторами Національної поліції, про що зазначити в посадовій інструкції та нормативно-правових актах, які регламентуватимуть діяльність відповідної служби.

Відповідно до п. 5 ст. 181 КПК України працівники органу Національної поліції з метою контролю за поведінкою підозрюваного, обвинуваченого, який перебуває під домашнім арештом, мають право з'являтися в житло цієї особи, вимагати надати усні чи письмові пояснення з питань, пов'язаних із виконанням покладених на неї зобов'язань, використовувати електронні засоби контролю [5].

За наявності в органі внутрішніх справ інформації про порушення підозрюваним, обвинуваченим умов застосованого запобіжного заходу відвідування його місця проживання може здійснюватися в нічний час [4]. Тобто, за відсутності такої інформації, перевірка повинна проводитися у денний час, що є взагалі недоречним, якщо заборона залишати житло передбачена ухвалою на певний період доби (здебільшого це нічний час).

Якщо робочий час поліцейського збігається з періодом доби, під час якого підозрюваному, обвинуваченому дозволено залишати житло, то така перевірка є взагалі безрезультатною. Для ефективної перевірки таких осіб доцільним було би зобов'язати поліцейських, що працюють у нічний час, проводити цю перевірку протягом часу, впродовж якого підозрюваному, обвинуваченому ухвалою слідчого судді або суду заборонено залишати житло.

Періодичність відвідування визначається начальником органу внутрішніх справ. Водночас, якщо згідно з умовами застосованого запобіжного заходу підозрюваному, обвинуваченому заборонено залишати житло цілодобово, відвідування його місця проживання повинно здійснюватися не рідше одного разу на сім днів [4]. Отже, чітко не вказано скільки разів на тиждень необхідно проводити перевірку підозрюваних, обвинувачених, у яких заборона покидати житло встановлена на певний період.

На нашу думку, якщо особа характеризується з доброї сторони, а прокурор довів неможливість застосування інших, більш м'яких видів запобіжних заходів, то відвідування помешкань таких осіб повинне здійснюватися не рідше ніж один раз на два дні, про що на початку кожного місяця затверджувати у начальника органу Національної поліції відповідні графіки проведення відвідувань та долучати їх до контролю-наглядової справи.

Нині єдиної системи (бази даних) МВС щодо обліку підозрюваних, обвинувачених, які перебувають під домашнім арештом, не існує, що значно обтяжує роботу компетентних підрозділів Національної поліції України. Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про Національну поліцію» поліція наповнює та підтримує в актуальному стані бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України [10]. Створення єдиної бази даних щодо обліку осіб, до яких застосовано домашній арешт, дасть змогу точно перевірити та встановити чи піддавалась ця особа будь-якому запобіжному заходу, зокрема домашньому арешту, які обмеження та заборони на неї покладено, строк дії домашнього арешту та автоматичного його скасування після спливу максимального шестимісячного строку. Так, відповідно до п. 4 ст. 181 КПК України та п. 1.4 Інструкції ухвала слідчого судді, суду з моменту її оголошення підозрюваному, обвинуваченому підлягає негайному виконанню органом внутрішніх справ за місцем його проживання. Контроль за поведінкою підозрюваного, обвинуваченого, який перебуває під домашнім арештом, розпочинається з моменту його поставлення на облік [4].

Між оголошенням ухвали підозрюваному та між постановленням на облік може пройти певний проміжок часу і виникає ситуація, коли контроль за підозрюваним, обвинуваченим, який підданий домашньому арешту, в цей проміжок часу, по суті, не здійснюється та жоден поліцейський не несе відповідальності за виконання ухвали в цей час, оскільки як такого ще не визначено. Згідно з п. 3.2 Інструкції працівник органу внутрішніх справ, якому доручено здійснювати безпосередній контроль за поведінкою підозрюваного, обвинуваченого, для постановлення на облік викликає того на визначений час до органу внутрішніх справ або, якщо підозрюваному, обвинуваченому цілодобово заборонено залишати житло – з'являється за місцем його проживання [4].

Скільки часу може минути після того, як слідчий суддя оголосив ухвалу про застосування домашнього арешту, доки ухвала потрапить до керівника територіального органу, потім керівник призначить відповідального поліцейського, а той викличе підозрюваного, обвинуваченого чи з'явиться до нього за місцем проживання? [11].

Підставою постановки на облік такої особи є наявність ухвали слідчого судді або суду про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. На жаль, працівники суду не завжди вчасно направляють такі ухвали, а працівники поштових відділень України через різні причини не швидко доставляють їх. Аналогічна ситуація з ухвалами слідчого судді, суду про продовження строку тримання під домашнім арештом або про зміну запобіжного заходу, зокрема про скасування, зміну або покладення додаткових обов'язків, передбачених ч. 5 ст. 194 КПК України, чи про зміну способу їх виконання. Тому, якщо ухвалу надсилають з іншого міста, району, а тим паче області, то особу ставлять чи знімають з обліку, проводять перевірку виконання покладених нових зобов'язань із запізненням не те, що на дні, а на тижні, що негативно впливає на хід здійснення перевірок. Бувають випадки, коли ухвали не надходять зовсім, тоді проведення контролю за особами, яким обрано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту, є зовсім неможливим. Зняття з електронного обліку підозрюваного, обвинуваченого після закінчення строку тримання під домашнім арештом, у тому числі продовженого, здійснюється в автоматичному режимі [5]. На жаль, законодавцем чітко не прописана процедура автоматичного скасування такого заходу, що може створити проблеми на практиці [7, с. 181].

Варто зазначити, що питання взаємодії між судом та органами Національної поліції є дуже актуальним та потребує постійного вдосконалення. Можливим варіантом вирішення цієї проблеми було б створення єдиної загальної системи обміну інформації, в якій можливо направляти та отримувати документи напряму в той чи інший орган Національної поліції України, прокуратури чи суду, що б значно пришвидшило процес обміну запитами, повідомленнями, ухвалами й іншими необхідними для роботи документами, водночас використовуючи електронний цифровий підпис.

Висновки. Отже, домашній арешт – більш гуманний запобіжний захід порівняно з триманням під вартою, його запровадження є прогресивним для українського законодавства, однак практика застосування буде ефективною тільки після докладної законодавчої регламентації цього заходу в нормах КПК України і за допомогою відомчих нормативно-правових актів.

---

1. Білоус О. В. Окремі питання застосування домашнього арешту у кримінальному провадженні / О. В. Білоус // Юридична наука. – 2014. – № 10. – С. 97–103 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn-2014>

2. Зауваження до проекту Кримінального процесуального кодексу України (реєстраційний № 9700) підготовлені заступником керівника Апарату Верховної Ради України – керівником Головного управління М. Теплюком [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=9700&skl=7

3. Іванов А. Роздуми про запобіжні заходи (продовження) / А. Іванов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unba.org.ua/news/print/829-rozdumi-pro-zapobizhni-zahodi-prodovzhennya.html>

4. Інструкція про порядок виконання органами внутрішніх справ України ухвал слідчого судді, суду про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту: Наказ МВС України від 31.08.2013 р. № 845 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1845-13>

5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

6. Макаренко Є. І. Домашній арешт: поняття, мета, підстави і порядок застосування / Є. І. Макаренко // Право і суспільство. – 2014. – № 1. – С. 234–240.

7. Москалюк Ю. Д. Підстави і процесуальний порядок застосування домашнього арешту як запобіжного заходу в Україні / Ю. Д. Москалюк // Науковий вісник херсонського державного університету. – 2014. – Вип. 5. – Т. 3. – С. 178–181.

8. Невзоров І. Л. Щодо перспектив застосування домашнього арешту в ході розслідування злочинів, учинених організованими злочинними групами / І. Л. Невзоров // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2013. – № 1 (29). – С. 62–71.

9. Павлюк П. Домашній арешт: поняття, правове регулювання, перспективи удосконалення / П. Павлюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.glf.com.ua/publikatsii/37-domashnii-aresht-poniattia-pravove-rehuliuвання-perspektyvy-udoskonalennia>

10. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 року № 580-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

11. Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про застосування заходів забезпечення кримінального провадження: Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sc.gov.ua/ua/uzagalnennja_sudovoji_praktiki.html

Хитра А. Я., Ратнова А. В. Проблемы применения домашнего ареста в уголовном производстве

Рассматриваются понятие, сущность и основные проблемные вопросы, возникающие при применении домашнего ареста в качестве меры пресечения в уголовном судопроизводстве. Исходя из анализа домашнего ареста,

затрагується проблема неодинакової практики його застосування. Проаналізовані основні позитивні та негативні сторони цієї заходи запобігання та дані рекомендації для його вдосконалення. Вноситься пропозиція про необхідність створення окремої бази даних з урахуванням осіб, до яких застосовано домашній арешт.

Ключові слова: заходи застосування, домашній арешт, постановлення суду, слідчий суддя, підозрюваний (обвинюваний).

Khytra A. Y., Ratnova A. V. Problems of application of house arrest in criminal proceedings

The concept, the essence and the main issues arising in the execution of home arrest as a preventive measure in criminal proceedings are considered in the article. According to the analysis of decisions on rejection of granting the petitions on home arrest it is found that the main reason for taking such decisions by the investigating judges was establishing in the course of the examination the application on failure to prove the circumstances provided by p. p. 1-3 p. 1 art. 194 of Criminal Procedural Code of Ukraine by prosecutor, and especially failure to prove the presence of risks identified by art. 177 of Criminal Procedural Code of Ukraine in criminal proceedings.

The main issues on the implementation of decisions of investigating judge, of the court on the charging of home arrest by the National Police include the following: the basic information that the decision of home arrest should include is not clarified; a clear responsible entity for the fulfillment of the decision on records of suspects, the accused, who are under home arrest is not provided; time of monitoring the behavior of the suspect, the accused, who is under home arrest is not defined; the frequency of visiting the suspect, the accused, who is under home arrest is not defined; the lack of a unified database of the Ministry of Internal Affairs on the records of suspects, the accused, who are under home arrest; long period of time between the sending by court and receiving the decision on approval of a preventive measure in the form of home arrest by the authority of the National Police, especially when the court is not local.

Currently there does not exist a single system (database) of the Ministry of Internal Affairs on the records of suspects, the accused, who are under home arrest, which greatly burdens the work of the competent departments of the National Police of Ukraine. In general, it is concluded that home arrest is more humane preventive measure compared to detention, its implementation is progressive for Ukrainian legislation, but the practice of its implementation will be effective only after detailed legal regulation of the implementation of preventive measure in the norms of Criminal Procedural Code of Ukraine, as well as by using departmental regulatory acts.

Key words: preventive measures, home arrest, court resolution, investigating judge, suspect (accused).

Стаття надійшла 2 березня 2016 р.